

PARIS: Sommarutstillinga i Musée d'Orsay (til 28. september) er «Carpeaux (1827-1875), skulptør for imperiet». Jean-Baptiste Carpeaux hadde ein unik karriere som hoffportrettør for Napoleon III, men portretterte også daglegliv. GK

LONDON: «Malevich»! Fram til 26. oktober kan du sjå Tate Moderns utstilling av Kasimir Malevitsj (1879-1935), som etter å ha opplevd tsarveldet, 1. verdenskrig og revolusjonen skapte suprematismen. Avantgardisme på sitt beste! GK

Krigsoffera i kunsten

The Guardian har lista opp lovande kunstnarar som døydde i 1. verdskrig. Blant namna finn vi den kanskje fremste av dei italienske futuristane, Umberto Boccioni (33), som entusiastisk verva seg og vart såra i 1915, men først døydde av ei rideulukke under rekonvalesensen i 1916. Poeten, målaren og krigsmotstandaren Isaac Rosenberg (27), som verva seg til den britiske hæren, fordi han trong pengane og vart drepen på tampen i 1918 og den geniale austerriske ekspresjonisten **Egon Schiele** (28), som i 1918 døydde av spanskesjuka. **Guri Kulås**

KUNSTANMELDELSER NESTE SIDE >>>

e planer. Det vekker forskernes interesse:

r av makt

tok det for gitt at historien – med den russiske Revolusjon i 1917 – var tøylet og herfra ville bevege seg lineært og logisk fram mot kommunismen etter reglene i marxistisk dialektikk. Som guder forutså de historiens gang. Det førte til en stormannsgalskap som arkitekturen i Avtosavod bærer preg av. Men stor-

mannsgalskap og usikkerhet er ofte tett forbundet. Til tross for det inntrykket man får av de imponerende strukturene i Nizjnij Novgorod, var sovjetmakten på denne tida uhyre sårbar. Sovjetunionen var på 1930-tallet omringet av fiendtligsinnede kapitalistiske og fascistiske stater. Flere av dem hadde allerede involvert seg i den russiske borgerkrigen for å forhindre bolsjevikkens seier.

På den bakgrunnen kunne søylene, balustradene, kapitellene – alle de vakre detaljene – og svermingen for grekernes og romernes oppfatning av det vakre, samt følelsen av uforanderlighet den formidler, brukes som et fikenblad.

Det kompenserte for de høyst usikre politiske forholdene. Med inspirasjon fra antikken kom den til å peke ut mot evigheten, mot det universelle. Stilen uttrykker at her er det en makt som har kommet for å bli. Den formidler illusjonen om stabilitet.

Nostalgisk retrostil

I dagens Russland spiller Stalin-stilen fortsatt en rolle, men med forbehold.

– Den yngre generasjonen av arkitekter prøver å unngå klassisistisk dekorasjon og komposisjon av fasader, hvis kundene lar dem gjøre det, sier 35 år gamle Aleksandr Grebennikov, som er selvstendig arkitekt og underviser på Nizjnij Novgorods statlige universitet for arkitektur.

– Men den dag i dag kommer visse byutviklere med utkast som etterlikner Stalin-stilen fordi mange boligkjøpere liker denne estetikken. Den minner dem om «gode gamle

BUER: Enkelte bygg inneholder en sunn flertydighet.

dager». De presser arkitektene. Det er flere eksempler på denne retro-stilen både i Nizjnij Novgorod og Moskva. For meg virker det litt merkelig, men som uttrykk for enkelte kunders ønsker er stilen fortsatt aktuell.

Det opprinnelige helhetssynet og samfunnsrelevansen går imidlertid tapt i moderne etterlikninger.

– Kvartalet med de høye buene vi gikk igjennom, som er tegnet av arkitekten Ilja Golosov, er ikke bare et symbol på en bedre tilværelse og et bedre samfunn. Man forsøker å virkeliggjøre drømmen. Man har tenkt på alt det beboerne trenger: forretninger, barnehager og fellesområder. Dette står i motsetning til byggene de store entreprenørene oppførte i Nizjnij Novgorod på 90-tallet og 00-tallet. De bruker av og til dekorative elementer inspirert av sosialistisk klassisisme. Men det de bygger, har mye mer med fast eiendom enn med arkitektur å gjøre. Like ved siden av Golosov-husene står et glimrende eksempel. Det er ingen gård, ingen fellesarealer. Ideen med bygningen er bare å stappe inn så mange mennesker som mulig for å skape størst mulig profitt. Det er forskjellen, sier Ignatusjko. kunst@klassekampen.no

Oversatt av Lars Nygaard

SKULPTØR I NATUREN: Marianne Broch

Trekunst til Tyskland

Skulptør Mariann Broch er ein av to skandinaviske kunstnarar som er representerte på den internasjonale samtidskunstutstillinga Ostrale i Dresden.

KVA GJER DU NO?

Marianne Broch

Av Maria Pile Svåsand

– Akkurat no er eg på veg heim frå Dresden etter ei veke på Ostrale.

– **Korleis var det å vere del av ei så stor internasjonal utstilling?**

– Veldig morosamt. Det var kunstnarar frå 34 land representert, og det er veldig samtidsretta. Mykje av kunsten er veldig politisk og mykje er retta mot austen. Og det var interessant å sjå korleis dei gjorde det i Tyskland, Dresden er ein enorm kulturby.

– **Vart du inspirert?**

– Ja, eg såg mange utstillingar, og særskilt det Saxiske dokketeatermuseet inspirerte meg, korleis figurar spikka i tre kan spegle livet. Eg jobbar mest med naturmateriale, og er veldig oppteken av å trenge inn i materialet og mennesket.

– **Du fekk Bærum kommune sin kunstpris og 2. plass i den juryerte utstillinga til Galleri Ramfjord. Rir du på ei god bølge?**

– Ja, kanskje det. Men eg følger min eigen veg, så får det gå som det går.

marias@klassekampen.no

NYRENESSANSE: Den stalinistiske arkitekturen inneholder klare referanser til antikkens kunst og arkitektur. I en ustabil tid bar arkitekturen i seg et ønske om å uttrykke uforanderlighet.